

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 17 maj 2023
(OR. en)

9313/23

LIMITE

DROIPEN 73
COPEN 153
JAI 617
FREMP 143
SOC 318
CODEC 858

**Interinstitutionellt ärende:
2022/0426 (COD)**

NOT

från:	Ordförandeskapet
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Ärende:	Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2011/36/EU om förebyggande och bekämpande av människohandel och om skydd av dess offer – Allmän riktlinje

I. INLEDNING

1. I december 2022 lade kommissionen fram ett förslag till direktiv om ändring av direktiv 2011/36/EU om förebyggande och bekämpande av människohandel och om skydd av dess offer¹.
2. Förslaget åtföljdes av en konsekvensbedömning och ett meddelande².

¹ 16322/22.

² 16322/22 ADD 1, 16322/22 ADD 2, 16322/22 ADD 3, 16322/22 ADD 4, 16322/22 ADD 5.

3. Därmed konstaterade kommissionen att det är nödvändigt att ändra direktiv 2011/36/EU för att hantera framväxande tendenser när det gäller människohandel och åtgärda brister som den konstaterat, samt för att intensifiera insatserna mot denna typ av brottslighet.

II. ARBETE PÅ ARBETSGRUPPSNIVÅ

4. Efter det att förslaget lagts fram inledde arbetsgruppen för straffrättsligt samarbete sin behandling under det svenska ordförandeskapet i rådet. Behandlingen gick relativt snabbt och ledde till bred enighet om en radjusteringar av texten i förslaget.
5. Efter RIF-rådens möte den 17 maj 2023 konstaterade ordförandeskapet att en text som är identisk med texten i bilagan till denna not kan läggas fram för Coreper i syfte att förbereda rådets allmänna riktlinje.

III. SLUTSATS

6. Mot bakgrund av det ovanstående

uppmannas Coreper att

- bekräfta överenskommelsen om texten till förslaget till direktiv enligt bilagan³ till denna not, och
- rekommendera rådet att enas om en allmän riktlinje om denna text;

uppmannas rådet att

- enas om en allmän riktlinje om texten enligt bilagan till denna not, vilken ska ligga till grund för förhandlingarna med Europaparlamentet inom ramen för det ordinarie lagstiftningsförfarandet (artikel 294 i EUF-fördraget).

³ Ändringar i förhållande till det ursprungliga förslaget anges med **fetstil** eller [...].

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

**om ändring av direktiv 2011/36/EU om förebyggande och bekämpande av människohandel
och om skydd av dess offer**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA
DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 82.2 och 83.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

[med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande²,]

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

¹ EUT C , , s. .

² EUT C , , s. .

av följande skäl:

- (1) Människohandel är ett allvarligt brott som ofta begås inom ramen för organiserad brottslighet, en grov kränkning av de grundläggande rättigheterna och uttryckligen förbjudet enligt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Att förebygga och bekämpa människohandel är en prioriterad angelägenhet för unionen och medlemsstaterna.
- (2) Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU³ är unionens viktigaste rättsakt för att förebygga och bekämpa människohandel och skydda offren för detta brott. Direktivet utgör en övergripande ram för insatser mot människohandel genom att fastställa minimiregler för brottsrekvisit och påföljder. Det innehåller också gemensamma bestämmelser för att stärka det förebyggande arbetet och skyddet för offren som tar hänsyn till genusperspektivet.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU av den 5 april 2011 om förebyggande och bekämpande av människohandel, om skydd av dess offer och om ersättande av rådets rambeslut 2002/629/RIF ([EUT L 101](#), 15.4.2011, s. 1).

- (3) I EU:s strategi mot människohandel 2021–2025⁴ fastställs ett multidisciplinärt och övergripande angreppssätt som omfattar alltifrån förebyggande arbete och skydd av offren, till åtgärder för att lagföra och döma människohandlare. Den omfattar en rad åtgärder i vars genomförande det civila samhällets organisationer bör ha en framträdande roll. För att hantera framväxande trender när det gäller människohandel och åtgärda brister som konstaterats av kommissionen, samt för att intensifiera insatserna mot denna typ av brottslighet, är det dock nödvändigt att ändra direktiv 2011/36/EU. [...] De konstaterade brister i de straffrättsliga åtgärderna som kräver en ändring av den rättsliga ramen har att göra med människohandelsbrott som begås i juridiska personers intresse, systemet för uppgiftsinsamling och de nationella system som syftar till tidig identifiering av, samt hjälp och stöd till, offren för människohandel.

⁴ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén om EU:s strategi mot människohandel 2021–2025, [COM\(2021\) 171 final](#), 14.4.2021.

- (4) För att få bukt med det faktum att människohandelsbrott som begås för andra ändamål än sexuell exploatering eller arbetskraftsexploatering stadigt ökar i fråga om antal och relevans är det nödvändigt att inkludera tvångsäktenskap och illegal adoption bland de former av utnyttjande som uttryckligen anges i [...] direktiv **2011/36/EU** och säkerställa att medlemsstaterna i sina nationella rättssystem vidtar åtgärder mot så många former av utnyttjande som möjligt, i den mån dessa uppfyller brottsrekvisiten för människohandel. **Tvångsäktenskap och olaglig adoption är brott som redan kan omfattas av direktivets definition av människohandel, i den mån alla kriterier som utgör dessa brott är uppfyllda. Med tanke på hur allvarliga dessa företeelser är bör emellertid utnyttjande av tvångsäktenskap och illegala adoptioner uttryckligen inkluderas som former av utnyttjande i direktiv 2011/36/EU. Bestämmelserna i detta direktiv påverkar inte definitionerna av äktenskap, adoption, tvångsäktenskap och illegal adoption, eller brott med anknytning till detta, när dessa föreskrivs i nationell eller internationell rätt.**

- (5) Allt fler människohandelsbrott begås eller främjas genom användning av informations- eller kommunikationsteknik. Människohandlare använder **ofta** internet och sociala medier för bland annat rekrytering, annonsering eller utnyttjande av offer, samt för att utöva kontroll och organisera transporter. Internet och sociala medier används också för att sprida exploaterande material. Informationsteknik gör det dessutom svårare att snabbt upptäcka brotten och identifiera offer och gärningsmän. **Den befintliga rättsliga ramen i direktiv 2011/36/EU omfattar redan, inom ramen för definitionen av människohandel, brott som begås med hjälp av informations- och kommunikationsteknik, till exempel rekrytering och utnyttjande av offer, organisering av deras transport och inkvartering, annonsering av offer på nätet och kontakter med potentiella kunder, kontroll av offer och kommunikation mellan gärningsmän, inbegripet alla relaterade finansiella transaktioner. För att ta itu med människohandlarnas metoder måste de brottsbekämpande myndigheterna förbättra sin digitala förmåga och expertis för att hålla jämna steg med den tekniska utvecklingen. Dessutom uppmanas medlemsstaterna att överväga förebyggande åtgärder, särskilt för att motverka efterfrågan, som tar itu med frågan om missbruk av onlinetjänster för människohandel. [...]**

- (6) För att stärka de straffrättsliga åtgärderna mot människohandelsbrott som begås till förmån för juridiska personer och avskräcka från dessa brott [...] **bör påföljderna för juridiska personer klargöras [...].**
- (7) [...] ⁵[...] **I direktiv [2014/42/EU] fastställs minimiregler om frysning och förverkande av hjälpmedel vid och vinning av brott i straffrättsliga förfaranden och direktivet är tillämpligt på de brott som omfattas av direktiv 2011/36/EU. Bestämmelserna i direktiv 2011/36/EU om frysning och förverkande är därför inte längre aktuella och bör upphävas.**

⁵ [...]

- (8) För att stärka den nationella förmågan att på ett tidigt stadium identifiera brottsoffer och slussa dem vidare till lämpliga skydds-, hjälp- och stödtjänster är det nödvändigt att genom lagar och andra författningar fastställa **en eller flera** [...] vidarelussningsmekanismer i medlemsstaterna. Inrättandet av formella [...] vidarelussningsmekanismer och utseendet av [...] kontaktpunkter för **gränsöverskridande** vidarelussning av offer är åtgärder som är av grundläggande betydelse för att förbättra det gränsöverskridande samarbetet. **En vidarelussningsmekanism bör vara en öppen, tillgänglig och harmoniserad ram som underlättar tidig upptäckt, identifiering, stöd och hjälp till offer för människohandel och deras vidarelussning till ansvariga nationella organisationer och organ. En sådan ram bör identifiera de deltagande behöriga myndigheterna, det civila samhällets organisationer och andra berörda parter samt fastställa deras respektive ansvarsområden, inbegripet förfaranden och kommunikationslinjer. Dessa mekanismer kan utgöras av en uppsättning fastställda förfaranden, riktlinjer, ramprotokoll eller samarbetsarrangemang. En vidarelussningsmekanism bör tillämpas för alla offer och för alla former av människohandelsbrott, med beaktande av offrens individuella utsatthet. Kontaktpunkterna bör fungera som sådana för gränsöverskridande vidarelussning av offer. De kan bygga på befintliga mekanismer eller styrningsstrukturer och behöver inte ersätta nationella klagomålsmekanismer eller telefonjourer. Medlemsstaterna uppmuntras att ha en enda nationell mekanism och en enda kontaktpunkt när organisationen av den offentliga förvaltningen tillåter detta.**

- (9) För att ytterligare stärka och harmonisera de straffrättsliga åtgärderna för att minska efterfrågan i medlemsstaterna är det viktigt att straffbelägga användning av tjänster **när användaren vet att den person som tillhandahåller tjänsterna [...]** är offer för ett människohandelsbrott. Straffbeläggandet av detta ingår i en heltäckande strategi för efterfrågeminskning som syftar till att motverka den starka efterfrågan som utgör en grogrund för alla former av utnyttjande. **Kriminaliseringen bör endast inriktas på användning av tjänster som tillhandahålls inom ramen för utnyttjande som omfattas av brottet människohandel. Brottet bör därför inte gälla kunder som köper produkter som tillverkats under exploaterande arbetsvillkor, eftersom de inte är användare av en tjänst.**

- (10) Insamling av exakta och sammanhängande uppgifter och ett snabbt offentliggörande av insamlade uppgifter och statistik är av grundläggande betydelse för att få fullständiga kunskaper om människohandelns omfattning inom unionen. Införandet av ett krav på att medlemsstaterna varje år ska samla in och rapportera harmoniserad statistik om människohandel till kommissionen förväntas vara ett betydelsefullt steg för att öka de allmänna kunskaperna om denna företeelse och säkerställa att de åtgärder och strategier som antas baseras på ett statistiskt underlag. [...] **Medlemsstaterna uppmanas att upprätthålla detaljnivån i den årliga uppgiftsinsamling som infördes 2022, på grundval av de riktlinjer som medlemsstaterna och Eurostat enats om, som har legat till grund för den statistik som används för rapporten i enlighet med artikel 20 i direktiv 2011/36/EU samt för den årliga globala rapporten från FN:s drog- och brottsbekämpningsbyrå om människohandel.**
- (11) Eftersom målen för detta direktiv, nämligen att förhindra och bekämpa människohandel samt skydda dess offer, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och därför, på grund av åtgärdernas omfattning och verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går direktivet inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

- (12) Direktivet respekterar de grundläggande rättigheterna och iakttar de principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt respekt för och skydd av människans värdighet, förbud mot slaveri, tvångsarbete och människohandel, människans rätt till integritet, förbud mot tortyr och annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, rätt till frihet och säkerhet, skydd av personuppgifter, yttrandefrihet och informationsfrihet, fritt yrkesval och rätt att arbeta, jämställdhet mellan kvinnor och män, barnets rättigheter, rättigheter för personer med funktionsnedsättning och förbud mot barnarbete, rätt till ett effektivt rättsmedel och en rättvis rättegång samt principerna om legalitet och proportionalitet i fråga om brott och straff. Detta direktiv syftar särskilt till att säkerställa full respekt för dessa rättigheter och principer, som ska genomföras i enlighet med detta.
- (13) [...] I enlighet med artikel 3 och artikel 4a.1 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, har Irland genom en skrivelse av den **20 april 2023**⁶ meddelat att det önskar delta i antagandet och tillämpningen av detta direktiv.

⁶ 8928/23.

- (14) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokollet om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar Danmark inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.
- (15) I enlighet med den gemensamma politiska förklaringen av den 28 september 2011 från medlemsstaterna och kommissionen om förklarande dokument⁷, har medlemsstaterna åtagit sig att, när det är motiverat, låta anmälan av införlivandeåtgärder åtföljas av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i direktivet och motsvarande delar i de nationella instrumenten för införlivande. Lagstiftaren anser att det är motiverat att sådana dokument översänds avseende detta direktiv.
- (16) Direktiv 2011/36/EU bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Ändringar av direktiv 2011/36/EU

Direktiv 2011/36/EU ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 2.3 **ska ha följande lydelse:** [...]

Utnyttjande ska omfatta åtminstone utnyttjande av andras prostitution eller andra former av sexuell exploatering, **utnyttjande av tvångsäktenskap eller av illegal adoption**, tvångsarbete eller tvångstjänster, inklusive tiggeri, slaveri eller slaveriliknande förhållanden, trälldom, utnyttjande av brottslig verksamhet eller avlägsnande av organ.

2. [...]

⁷ EUT C 369, 17.12.2011, s. 14.

[...]

3. Artikel 6 [...] ska ersättas med följande:

”Artikel 6

Påföljder för juridiska personer

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att en juridisk person som ställs till ansvar i enlighet med artikel 5.1 eller 5.2 **straffas med effektiva, proportionella och avskräckande straffrättsliga eller icke-straffrättsliga påföljder eller åtgärder** [...]. [...]

[...]

2. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att **påföljder eller åtgärder för juridiska personer som är ansvariga** i enlighet med artikel 5.1 eller 5.2 **för de brott som avses i artiklarna 2 och 3 [...] inbegriper bötesstraff eller administrativa avgifter och kan inbegripa andra straffrättsliga eller icke-straffrättsliga påföljder eller åtgärder, såsom** [...]

- a) **fråntagande av rätt till offentliga förmåner eller stöd,**
- b) **stängning av inrättningar som har använts för att begå brottet,**

- [...] **c)** näringsförbud,
- [...] **d)** rättslig övervakning,
- [...] **e)** rättsligt beslut om upplösning av verksamheten.

3. [...]

3a. Artikel 7 i direktiv 2011/36/EU ska upphöra att gälla.

[...]

4. I artikel 11 ska punkt 4 ersättas med följande:

”4. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att i enlighet med lagar och andra författningar inrätta **en eller flera** [...] vidareslussningsmekanismer som syftar till att i ett tidigt skede identifiera brottsoffer och i samarbete med relevanta stödorganisationer ge hjälp och stöd till dessa, samt för att utse [...] **en eller flera** kontaktpunkter för **gränsöverskridande** vidareslussning av offer.”.

5. I artikel 18 ska punkt 4 utgå.

6. Följande artikel ska införas som artikel 18a:

”Artikel 18a

Brott som avser användning av tjänster [...] med vetskap om att den person som tillhandahåller tjänsterna [...] är offer för människohandel

1. [...] Medlemsstaterna **ska** vidta de åtgärder som är nödvändiga för att **säkerställa att avsiktlig användning av tjänster som tillhandahålls av ett offer för ett brott enligt artikel 2 [...] utgör ett brott, om offret utnyttjas för tillhandahållandet av sådana tjänster och användaren av tjänsterna agerar med vetskap om att den person som tillhandahåller tjänsten är ett offer för ett brott enligt artikel 2.**
2. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att ett brott enligt punkt 1 är belagt med effektiva, proportionella och avskräckande påföljder [...].
3. **Artiklarna 5, 6, 9.1, 10.1 och 10.2 ska tillämpas på det brott som beskrivs i punkt 1.”**
7. Följande artikel ska införas som artikel 19a:

”Artikel 19a

Insamling av uppgifter och statistik

1. Medlemsstaterna ska **säkerställa att ett system finns på plats för registrering, framställande och tillhandahållande av anonymiserade [...]** statistiska uppgifter för att övervaka hur effektiva deras system är när det gäller att bekämpa de brott som avses i detta direktiv.

2. De statistiska uppgifter som avses i punkt 1 ska [...] **åtminstone** [...] **omfatta de uppgifter som finns tillgängliga på central nivå om** [...]
- a) antal **identifierade och förmodade** [...] offer för brott som avses i artikel 2, **i den utsträckning som är möjlig i enlighet med nationell rätt och praxis** [...],
 - b) antal misstänkta för brott som avses i artikel 2, fördelat, **i den utsträckning som är möjlig**, på kön, åldersgrupp (barn/vuxen), medborgarskap och form av utnyttjande,
 - c) antal personer som lagförts för brott som avses i artikel 2, fördelat, **i den utsträckning som är möjlig**, på kön, åldersgrupp (barn/vuxen), medborgarskap, form av utnyttjande, typ av slutligt beslut om lagföring,
 - d) Antal beslut om lagföring (för brott som avses i artikel 2, för andra brott, beslut att inte lagföra, övriga).
 - e) antal personer som dömts för brott som avses i artikel 2, fördelat, **i den utsträckning som är möjlig**, på kön, åldersgrupp (barn/vuxen) och medborgarskap,
 - f) antal domstolsbeslut (frikännande, fällande domar, övriga) för brott som avses i artikel 2 [...],
 - g) antal misstänkta, personer som lagförts och dömts för brott som avses i artikel 18a, fördelat, **i den utsträckning som är möjlig**, på kön och åldersgrupp (barn/vuxen).
3. Medlemsstaterna ska senast den **31 december** [...] varje år översända de statistiska uppgifter som avses i punkt 2 för året innan till kommissionen.

8. I artikel 23 ska följande punkt införas som punkt 3:

”3. Kommissionen ska [*senast fem år efter tidsfristen för införlivande*] överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet med en utvärdering av i vilken utsträckning medlemsstaterna har vidtagit de åtgärder som är nödvändiga för att följa artikel 18a och effekterna av dessa åtgärder.”.

Artikel 2

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast **två** [...] år efter ikraftträdandet. De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

3. [...]

Artikel 3

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 4

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdat i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande